

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 136

van **HANNELORE GOEMAN**

datum: 4 december 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Ongekwalficeerde schooluitval - Naadloos flexibele trajecten (NAFT)

Het aantal jongeren dat ongekwalficeerd de schoolbanken verlaat, stijgt opnieuw. Om schooluitval tegen te gaan, kunnen scholen een beroep doen op een NAFT. Een NAFT is een maatgericht traject voor jongeren bij wie schooluitval dreigt. Een traject is zo kort als mogelijk en zo lang als nodig. Het is ook mogelijk om een NAFT-traject voor een leerlingengroep op te starten. De NAFT-aanbieders worden erkend en gesubsidieerd door Opgroeien.

1. Hoeveel NAFT-trajecten waren er beschikbaar in schooljaar 2021-2022 en 2022-2023 (indien mogelijk opgesplitst per provincie)?
2. Graag het aantal gevolgde NAFT-trajecten per onderwijsvorm, gewoon en buitengewoon onderwijs in schooljaar 2021-2022 en schooljaar 2022-2023.
3. Acht de minister het aantal beschikbare NAFT-trajecten voldoende om het stijgend aantal voortijdige schoolverlaters terug te dringen?
4. Kunnen alle leerlingen voor wie een NAFT-traject is aangewezen, er een volgen, of is er sprake van een wachtlijst? En zo ja, hoe groot is de wachtlijst?
5. Hoelang duurt het gemiddeld tussen de beslissing om een NAFT-traject te volgen en de effectieve opstart van het traject?
6. Hoe evalueert de minister de NAFT-trajecten? Zijn er bijkomende initiatieven vanuit Welzijn (in samenwerking met Onderwijs) die schooluitval kunnen tegengaan?
7. Wordt de minister als minister van Welzijn betrokken bij het actieplan tegen schooluitval dat de minister van Onderwijs momenteel ontwikkelt?

**Vlaams
Parlement**

HILDE CREVITSVICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN**ANTWOORD**

op vraag nr. 136 van 4 december 2023

van **HANNELORE GOEMAN**

1. Binnen Opgroeien worden de NAFT-trajecten erkend en gesubsidieerd per kalenderjaar en niet per schooljaar. Sinds 2020 zijn er elk kalenderjaar 4000 trajecten beschikbaar met volgende verdeling:
 - Vlaams Brabant/Brussel: 610
 - Limburg: 466
 - Antwerpen: 1208
 - Oost-Vlaanderen: 961
 - West-Vlaanderen: 755
2. Onderstaande tabellen bevatten de gegevens op basis de opgestarte trajecten in een kalenderjaar en niet van op basis van schooljaren. Er kunnen NAFT-trajecten zijn met individuele leerlingen (eerste tabel) en met klassen of klasgroepen (tweede tabel). De tabel met de individuele trajecten bevat een aantal registratiefouten, er kunnen enkel leerlingen uit het secundair onderwijs worden aangemeld voor een NAFT-traject.

	Opleidingsniveau bij start traject	2021		2022	
Opgestarte individuele trajecten	Geen	6	0,2%	0	0%
	ASO	525	15,9%	504	14,7%
	TSO	411	12,4%	479	14,0%
	BSO	1187	35,9%	1428	41,7%
	Kunstonderwijs	17	0,5%	55	1,6%
	BUSO	428	13,0%	481	14,0%
	Deeltijds onderwijs	581	17,6%	302	8,8%
	Leertijd	5	0,2%	4	0,1%
	Onthaalklas anderstaligen	47	1,4%	82	2,4%
	Tweedekansonderwijs of volwassenenonderwijs	1	0,0%	3	0,1%
	(voorbereiding) Middenjury	0	0%	4	0,1%
	Hoger onderwijs	0	0%	1	0,0%
	Buitengewoon kleuteronderwijs	1	0,0%	8	0,2%
	Lager onderwijs	6	0,2%	6	0,2%
	BLO	6	0,2%	7	0,2%
	Niet bevraagd	68	2,1%	47	1,4%
	<i>niet opgegeven</i>	1	0,0%	6	0,2%
	<i>geen beginregistratie</i>	14	0,4%	8	0,2%
	TOTAAL		3304	100%	3425

	Onderwijsvorm bij start traject	2021		2022	
O p g r o e i e n	ASO	88	15,7%	108	20,8%

	TSO	88	15,7%	80	15,4%
	BSO	291	52,0%	247	47,5%
	Kunstonderwijs	1	0,2%	7	1,3%
	Deeltijds onderwijs	13	2,3%	6	1,2%
	BUSO	75	13,4%	62	11,9%
	Onthaalklas anderstaligen	4	0,7%	10	1,9%
	TOTAAL	560	100%	520	100%

3. Vooreerst moet gezegd worden dat NAFTA niet in elke situatie voortijdige schooluitval kan vermijden. Sommige jongeren hebben omwille van hun problematiek nood aan meer intensieve hulpverlening en NAFTA zal, waar mogelijk, de toeleiding hiernaar mee ondersteunen.

Daarnaast is het niet evident om het evenwicht tussen vraag en aanbod van NAFTA-trajecten accuraat in beeld te brengen. Als een CLB bijvoorbeeld weet dat een NAFTA-aanbieder niet onmiddellijk mogelijkheid heeft om een traject te starten, zal het in sommige gevallen ook geen aanmelding doen. Tevens zijn er in de loop van een schooljaar luwere periodes en piekmomenten van aanmeldingen. Op deze piekmomenten wordt er regelmatig een aanbodtekort gesignaleerd. Maar het is moeilijk in kaart te brengen over welke aantallen dit precies gaat.

4. Zoals hierboven vermeld zijn er piekmomenten waarop aanmeldingen niet onmiddellijk kunnen opgenomen worden. Vaak is er dan wel een snelle interventie nodig: er wordt dan gekeken naar de mogelijkheden bij andere NAFTA-aanbieders in de regio, er wordt gezocht naar alternatieve mogelijkheden, eventueel om te overbruggen tot een NAFTA-traject kan starten. Voornoemde elementen bemoeilijken de definiëring van 'wachtenden' en we beschikken niet over exacte gegevens over het aantal wachtenden. Het is vaak ook zaak om veel sterker preventief te werken, tijdig signalen op te pikken en te ondersteunen op het moment dat er zich nog geen crisis voordoet.
5. In onderstaande tabel worden percentages weergegeven van de wachttijd tussen aanmelding en opstart van een NAFTA-traject. De aanmelding kan bijvoorbeeld telefonisch gebeuren of via een aanmeldingsformulier, het traject start op op het moment van de rondetafel waarop alle betrokkenen (leerling, ouders, CLB, eventueel leerlingbegeleider of leerkracht, NAFTA-aanbieder, andere relevante betrokkenen) aanwezig zijn. Het plannen van deze rondetafel vraagt enige tijd om een voor iedereen geschikt moment te vinden. Soms kruipt er ook enige tijd in het motiveren van de leerling tot deelname aan een NAFTA-traject en een eerste rondetafel. We zien wel dat de grote meerderheid van de trajecten binnen de maand kan worden opgestart.

	0-14 dagen	15-28 dagen	29-60 dagen	61- 120 dagen	121- 180 dagen	181- 365 dagen	366- 730 dagen	> 730 dagen	Totaal
Individuele trajecten	47,5%	19,8%	20,3%	9,6%	1,4%	0,8%	0,5%	0,0%	100%
Klas	32,2%	17,7%	23,7%	20,3%	4,4%	1,6%	0,0%	0,2%	100%
TOTAAL	45,5%	19,6%	20,7%	11,0%	1,8%	0,9%	0,4%	0,1%	100%

6. Het NAFTA-aanbod heeft ondertussen zijn plaats duidelijk verworven op het snijpunt van Onderwijs en Welzijn. Het is een erg flexibel aanbod dat niet alleen inzet op de leerling waarvoor schooluitval dreigt maar ook de school, leerkrachten en -teams meeneemt om leerlingen waarmee het moeilijker loopt mee aan boord te houden. Het crisis- en investeringsplan jeugdhulp voorziet voor volgende 2 jaar ook bijkomende

middelen om de samenwerking tussen NAFT, 1G1P en onderwijspartners te versterken, de lokale noden in kaart te brengen en hierop in te zetten. Er zijn daarnaast verschillende lokale initiatieven tussen scholen, CLB's en welzijnspartners om vanuit de ervaren noden samen op zoek te gaan naar antwoorden.

7. Vanuit Opgroeien en vanuit de coördinatoren lerende netwerken jeugdhulp-onderwijs in nauwe samenwerking met de coördinatoren Samen Tegen Schooluitval, werden de voorbije jaren al op verschillende momenten bijdragen aangeleverd voor het actieplan Samen Tegen Schooluitval. We hopen ten eerste dat dit een verhaal in co-creatie kan worden. We reiken alleszins de hand om hier samen werk van te maken en kijken uit naar wanneer er een plan ter bespreking zal voorgelegd worden.